

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 101

číslo: 9

28. února 2021

Cena: 10 Kč

Nejlepším pokáním je nový život

Suchý únor, to je dnes hit. Kolik lidí se hlásí k módnímu trendu nepít v únoru alkohol. Je nabíledni, že volba padla na únor, který je po sytých Vánocích a opojném Silvestru nevhodnějším měsícem v roce, neboť je nejkratší.

Novodobě patří ke společenskému zvyku hlásit se k suchému měsíci. „Suchost“ má za cíl ozdravení těla abstinencí alkoholu. Jediným velkým pokušením pro porušení praktikování „suchosti“ v únoru je den Valentýna, svátek zamilovaných.

Když při konverzaci termín „suchý“ měsíc zaměníme za „postní“, narazíme. Jen to ne, přece nejsem žádný pánbičkář. Ale ruku na srdce. Ono být sucharem není příjemná nálepka. Takto bývá označován člověk bez velkorysého nadhledu, vážný a zamýšlený, vnímající humor jen tak zlehka, praktikující konzumaci jídla a pití s mírou... Zapojení se do kolektivu, to nevnímá jako zrovna potřebné. Takový člověk se stává osamocným jedincem. Avšak to neznamená, že je špatným člověkem. Jen je neatraktivní a těžko hledá spojení.

Ale abstinence není nic nového pod sluncem. Již v první části Starého zákona se dočteme, jak Mojžíš před přijetím Desatera „chleba nejedl a vody nepil“ čtyřicet dní a nocí (Ex 34,28). Dále nalézáme v Písmu jiné zprávy o konání postu, a to až po púst Ježíšův (Mt 4,2; L 4,2).

V Novém zákoně jsou zaznamenány také výtky směrem k Ježíšovým učedníkům, že se nepostí ve stanovenou dobu a předepsaným způsobem. Je to obdobné jako konverzační dotaz při sklence vody na téma, proč kdosi nedodrží tak úžasnou „best practice“ suchého měsíce.

Nic proti tomu – nechat si přirozenou cestou pročistit tělo je užitečné. Například Marlene Dittrichová údajně

„pročistila“ své tělo každé pondělí, kdy celý den pila jen pramenitou vodu a dožila se devadesáti let. Ale v tom tkví podstatný rozdíl mezi praxí slavné pěvkyně a módním trendem, jak prožít studený a kdysi vítězný únor jinak. Jde o askezi, neboli cvičení (z ἀσκήω – askeō – cvičit). Askeze původně znamenala jakoukoli formu praxe, již se upevňuje disciplína. Ten, kdo se postí, koná cvičení. Kdo cvičí, postí se. To není jen společenské konverzační téma, ale ctnost. A cvičíme za nějakým účelem. Ať jde o ranní rozcvičku nebo o bravurní hru na hudební nástroj. Askezi chceme na sobě zapracovat a cosi změnit, tedy nejenom pročistit tělo. V ruštině se v desítkové řadě právě 40 řekne sorok. Toto slovo bylo převzato z Písma a znamená stanovenou „dobu“. S časovým úsekem čtyřiceti hodin, dnů či roků se v Bibli setkáváme opakovaně, a to vždy s přípravou na nějakou událost. Proto sorok také platí pro čtyřicetidenní dobu přípravy na Velikonoce, která začíná na Popeleční středu 17. února. Při popelci se věřícím připomíná, že se mají obrátit a věřit Evangelium. Martin Luther totéž vyjádřil slovy, že nejlepším pokáním je nový život.

Samozřejmě, život máme jen jeden. Ale dáváme mu hodnotu, tedy se započítává eschatologicky, tedy pro život věčný. V tomto kontextu je suchý únor trochu málo. Křesťané by měli chtít víc, než pít v únoru vodu, jíst či být suchary.

JSv.

Poděkování zdravotníkům - nejen těm nymburským

V neděli 24. ledna se nymburská křesťanská církev, katolická a evangelická církev a křesťanských společenství sešli k tradičním ekumenickým bohoslužbám, při nichž se obvykle též koná sbírka na podporu sociálního projektu v okolí. Letos jsme se rozhodli takto vyjádřit podporu a vděčnost zdravotníkům, kteří se v nymburské nemocnici obětavě starají o pacienty nemocné covidem-19.

Mezi členy čtyř nymburských církví, kteří se bohoslužeb zúčastnili nebo je sledovali přes internet, se podařilo shromáždit celkem 12 880 Kč. Z těchto peněz jsme nakoupili pro každé ze čtyř covidových oddělení nemocnice tašku věcí, které zdravotníkům zpříjemní práci (kávu, čaje, krémy aj.), pohledy Husova sboru a dalších kostelů s poděkováním a přáními a k nim jsme připojili finanční částku k použití dle aktuálních potřeb. Tyto dárky v pondělí 8. února zástupci církví předali staniční sestře JIP, paní Šárce Honcové, která je převzala i pro další oddělení a se svými kolegyňami, staničními sestrami, paní Papouškovou a paní Fürbacherovou, je rozdělili mezi zaměstnance oddělení. Vyjádřila velkou radost a vděčnost nymburským křesťanům především za to, že na zdravotníky pamatují. Vyprávěla, že na podzim cítili

podporu mnohem více, s postupem času je lidský zájem vzácnější. Zdravotníci na všech čtyřech odděleních nemocnice jsou denně vyčerpáni na maximum, de facto mnohem více než na jaře 2020. Přidává se únava s každým dalším měsícem těžké služby. Přesto dělají, co mohou, aby svým pacientům poskytli kvalitní a komfortní léčbu.

Tímto příspěvkem chceme poděkovat také všem, kteří do sbírky přispěli. A prosíme, nepřestávejte se za zdravotníky modlit. Jejich služba je v tomto čase extrémně náročná, nezastupitelná a jistě Bohu milá. A podpořme je i svým chováním: omezením vzájemných fyzických kontaktů a důsledným nošením roušek či lépe respirátorů.

S přáním Boží ochrany ve zdraví i v nemoci vás zdraví jménem nymburských křesťanů **Jan Kohout, farář** (záznam je ke zhlédnutí na youtube)

Církev československá husitská a já

Proč chci být členem CČSH

V tomto i v následujících číslech Českého zápasu budeme přinášet osobní svědectví věřícího člověka, který se rozhodl vstoupit v současné době do CČSH, i s uvedením důvodů, proč se tak rozhodl.

S Církvi československou husitskou jsem se poprvé setkal při studiu. Jako konzervativní katolík jsem o ní věděl jen tolik, že vznikla zednářského Československa založeného na troskách katolické monarchie zneužívala část církevně anathemovaným modernistických kněží a založila vlastní církev. Církev, o které prohlásil i nepřítel té pravé, Římskokatolické církve, Masaryk, že vznikla jen proto, aby se mohli její kněží ženit...

Od studia misiologie jsem předpokládal, že budu vystaven indoktrinaci heretických dogmat založených na podbíživosti novodobým sociálním konstruktům a pochybným sentimentům barsbarského husitství a prvorepublikového vzepětí národnostního fanatismu. Byl jsem připraven na ideové střety a byl jsem rozhodnut, že školy raději zanechám, pokud bych byl postaven před volbu mezi svou vírou a úspěšným studiem.

Ale k žádnému střetu nedošlo! Vyučující teologických a biblických předmětů nejen že mé názory přijímali, ale v jejich formulování mě podporovali. Sociální předměty byly založeny na křesťanské etice vycházející z novodobé katolické sociální nauky. Ekumenismus byl vykládán s maximálním respektem a úctou a jeho vnímání bylo prosté od nálepek, deformací, herezí a vlastního vymezování. Právě to je naše střední cesta. Společná cesta za Kristem, pokladnice, ze které lze čerpat zkušenosti a radost ze sdíleného lidství a vykoupení! A já jsem pocho-

pil, že moji učitelé nejsou zatrpklí heretici ochotní páchat schizma pro možnost dosáhnout souhlasu s morálně pochybným přestoupením církevní poslušnosti, ale žijí živou vírou ve zmrtvýchvstalého Krista a ten je naplňuje životním štěstím. Že jejich myšlenkový svět není limitován detektory přestoupení dogmatických intervalů v polaritě správné x nesprávné, ale vnímá svět v jeho pestrosti Božího stvoření s imperativem Kristovy lásky. A pak to začalo... stovky a stovky hodin studia, modliteb a výčitek svědomí, měsíce pochybností, zpovědí a odmítání vlastního rozumu, abych nakonec začal od začátku a v pokoře otevřel stokrát čtené Písmo, církevní otce, historii a vše uviděl novými očima. Netvrdím, že jsem pochopil víru, pochopil jsem totiž, že pochopení není podstatné! Podstatná je cesta ke Kristu a proces poznávání, protože jen v něm stojíme v úžasu před Boží majestátností. A toto zjištění mě naplnilo štěstím, které jsem ve své dosavadní náboženské zkušenosti nepoznal. Pramenilo totiž ze zkušenosti svobody, kterou dává pouze Kristus. Od toho okamžiku bylo o mé cestě do CČSH rozhodnuto. Dnes již vím, že to byla cesta „z pode jha“ a že po ní kráčely generace bratří již od Milíče až po účastníky smíchovského shromáždění Farského Klubu reformních kněží. Viděl jsem, že tito lidé přede mnou byli ochotni obětovat své postavení, osobní i pracovní život, aby tehdejšímu člověku svobodně předali radostnou zvěst. Pochopil jsem, že je to cesta nesmírně bolestivá. Vnímám jsem i riziko, jak snadné je z této cesty sejít, protože je to cesta, na kterou musí vyjít každý sám, nahý před Hospodinem, bez přímluvných modliteb zástupu kanonizovaných svatých, růženců, breviářů, zpovědí a dogmat a že pokušení skrýt svoje pochybnosti, odpovědnost před Bohem, za všeobjímající autoritu církve, je tolik lákavé... A tak jsem se rozhodl, že se o zkušenosti ze své cesty podělím. Vydám svědectví. Snad sdílení mé duchovní proměny pomůže těm, kteří by chtěli svobodnou cestu s Kristem v Církvi československé husitské opustit. Snad se mi podaří na několika tématech vysvětlit, v čem vnímám výjimečnost naší církve.

fpa

Husiti na Slovensku

Husitské hnutie bolo predznamenané hlbokou krízou feudálnej spoločnosti, ktorá sa prejavila predovšetkým v ekonomickej oblasti. Ideové korene husitského hnutia spočívali v kritike cirkvi, oficiálneho cirkevného učenia, ktoré bolo pre človeka 14. a 15. storočia takmer výlučným zdrojom poznania. Dejiny husitstva nechápeme len ako dejiny husitských vojen. Revoltu proti svetskej a cirkevnej autorite vnímame ako dôsledok prevratných spoločenských procesov, ktoré v 15. storočí prebiehali.

Prenikanie husitských myšlienok na Slovensko

Husitská revolúcia zasiahla aj do osudov Slovenska a jeho obyvateľov. Husitské myšlienky prinášali na Slovensko poslucháči pražskej Karlovej univerzity. V Prahe študovali poslucháči zo Slovenska iste aj teológiu a mohli si osvojiť myšlienky Husovho učenia. Ale to nemalo na Slovensku väčší ohlas. Medzi teoreticky najvyspelejších a najaktívnejších prívržencov husitstva na Slovensku patrili **Ján Vavrinčov z Račíc a kňaz Lukáš z Nového Mesta nad Váhom**.

Ján Vavrinčov z Račíc študoval v Prahe a roku 1408 sa stal magistrom. Bol oddaným Husovým stúpencom. Pôsobil na Morave a hlásal Wyclifove a Husove názory. Napísal o tom aj rozpravu. Tým sa dostal do konfliktu s Pavlom z Dolan, ktorý ho v roku 1419 obvinil pred nitrianskym biskupom, kde sa Vavrinčov stal medzitým kanonikom. Keď ho biskup prepustil, vrátil sa na Moravu, kde napísal sedem polemík proti Pavlovi z Dolan. Potom však Vavrinčov zmenil svoje názory a v roku 1426 sa vrátil do Nitry k svojmu biskupovi. Kňaz Lukáš z Nového Mesta nad Váhom bol jedným zo zakladateľov Tábora a patrili k radikálnemu krídlu hnutia. Na počiatku dvadsiatych rokov bol priamym účastníkom táborského diania a napísal

minimálne jeden traktát. V Čechách pôsobil ako táborský kňaz a stýkal sa s Chelčickým. Roku 1424 ho dali upáliť ako kacíra páni z Rožmberka.

Medzi stúpencom Husovho učenia na Slovensku patrili tiež **Matej zo Zvolena a Mikuláš zo Žiliny**, ktorí študovali na pražskej univerzite. Ján Lavrini bol obvinený z husitizmu roku 1417, no po zákroku nitrianskeho biskupa Hynka bol ochotný podrobiť sa vyšetrovaniu. Podľa výsledkov z roku 1419 možno súdiť, že sa obrátil proti obvineniu.

Prívržencami husitstva sa sčasti stali aj príslušníci nižšej šľachty, najmä mestská chudoba v Bratislave, Trnave a Topoľčanoch. Morálny úpadok cirkvi bol aj na Slovensku zjavný. Preto aj u nás nachádzali ohlas „kacírske idey“, bojujúce najmä proti odpustkom, bohatstvu a svetskej moci cirkvi. Cirkev sa ich pokúšala zlomiť inkvizíciou, interdiktmi a upaľovaním. Banderia uhorských magnátov sa zúčastňovali na prvých krížových výpravách a plienení Čiech. Slovensko sa dostalo do bezprostredného susedstva husitskej revolučnej moci.

Husitské výpravy na Slovensko

Na vpády uhorských magnátov odpovedali husiti odvetnými údermi. K husitským výpadom za

české hranice dochádzalo už skôr. Ale až od roku 1425 sa datujú veľké vojenské výpravy. Ich zmyslom bolo poškodiť nepriateľa, zoznámiť okolité krajiny s husitským chápaním Božieho zákona a získať korisť nutnú k vydržiavaniu poľných vojsk a zmierneniu hospodárskych problémov, súvisiacich s nedôslednou obchodnou blokadou husitských oblastí a predovšetkým bolestnou daňou za dlhé vojny. V posledných rokoch husitskej revolúcie sa stalo západné a severné Slovensko miestom viacerých výprav táborských a sirotských vojsk. Husiti dobyli viaceré miesta a opevnené hrady, vo viacerých zanechali natrvalo posádky a takmer úplne ovládli rozsiahle oblasti na západnom a severnom Slovensku.

Nad Písmem

Na všetkých záležitostiach

Black lives matter. Ano, na čiernych životoch záleží. Naprosto rovnako ako na bielych, žltých, červených, zkrátka na všetkých! Stejným dílem se stejnou razancí.

Black lives matter má ale dnes zelenou. Trošičku více než je zdrávo a jaksi hloupě, pokřiveně, nepřimně. To cítíme. Kdo si troufne nepokleknout před touto větou, např. při fotbalovém zápase, nebo říci při jiné příležitosti malinko odlišný názor, který se odklání od daného proudu, je označen. Celá Evropa si názorem, že běloch je rasistou už jen proto, že je běloch, lže do kapsy. Tento neblahý, zhoubný jev si kleští cestu mezi národy vystavěnými na anticko-židovsko-křesťanských základech už dlouhou dobu, a proto vypadá tak, jak vypadá. Ve filmech se objevují černí rytíři bojující na evropských bitevních polích 14. století, zastávají pozice ve sněmovně lordů a herečka černošského původu si v připravovaném filmu zahrává i anglickou královnou, jejíž dvorní dámou třeba bude asiťka a poradcem gay. Nechci dál pokračovat ve výčtu absurdit hyperkorektnosti, které nejsou cílem, jen prostředkem k něčemu daleko rozsáhlejšímu.

V souvislosti s tímto problémem mě pouze napadla jedna spojitost. Tohle zhoubné a hloupé myšlení, které nikomu neprospívá, je z člověka. Opírá se pouze o lidské soudy a nápady. Je uchopeno tak, aby se tvářilo humánně, ale ničím. Ničím skutečností, ničím krásou různorodosti, opravdovou lásku člověka k člověku, která vychází z upřímného následování Kristova příkladu. Kristus miluje všechny lidi bez výjimky. Oddané, bloudící, hříšné i vzdorující. Dobře víte, že jeho příchod na svět a sebeobětování

Prvá husitská výprava na Slovensko sa uskutočnila začiatkom roku 1428. Táboorské vojská pod vedením Prokopa Holého prenikli až na predmestie Bratislavy, ktoré spustošili. V nasledujúcom roku prišli husitské vojská opäť pod múry Bratislavy ako ozbrojený sprievod posolstva vedeného Prokopom Holým, aby tu s kráľom Žigmundom, uhorskými magnátmi, prelátmi a pápežským legátom rokovali o mieri, a obhajovali husitskú revolučnú ideológiu, a o uznaní štyroch pražských artikul. Na rozhovory, ktoré viedol Žigmund v apríli 1429 v uhorskom Prešporku (Bratislave) s reprezentatívnym husitským posolstvom (predstavitelia táboritov, sirotkov, pražanov, českého a moravského panstva), si vyžiadal súhlas teológov z parížskej Sorbonny. Netýkali sa však len účasti husitov na pripravovanom všeobecnom koncile v Bazileji (v roku 1431). Z utrakvistického hľadiska boli motivované tiež hľadaním spôsobu, ako ukončiť revolučný proces a právne zakotviť jeho výsledky. S tým súvisela tiež otázka obsade-

nia českého trónu, kedy bolo zrejme, že vsadenie na poľsko-litovskú kartu nevyšlo a že Európa vidí českého panovníka v Žigmundovi. Husitské návrhy, aby výmenou za uznanie českého kráľovského titulu prijal štyri artikuly pražské a prinútil svojich českých stúpencom k prijímaniu z kalicha, Žigmund, pomýšľajúci na cisársku korunu, prijať nemohol. Preto na podmienky nepristúpil a pokúsil sa pokoriť husitské Čechy ohňom a mečom.

Všetky krížiacke výpravy sa však skončili katastrofálnymi porážkami. Žigmund a jeho spojenci museli vzápätí čeliť odvetným úderom husitských vojsk. Roku 1432 dobyli husitské vojská niektoré mestá a zanechali stále posádky v Skalici a Trnave. Niektorí predstavitelia slovenskej šľachty v oblasti Nitry českých husitov podporili. V roku 1432 táboriti a sirotkovia obliehali Kremnicu a Bratislavu. V samotnej Bratislave sa v novembri 1432 pripravoval husitský prevrat. No skončil sa neúspechom, rovnako ako aj ďalšie husitské

Pokračovanie na str. 3

Z kazateľského plánu

Druhá neděle postní

Hospodine, pamatuj na svoje slítování, na své milosrdenství, které je od věčnosti; at' nade mnou moji nepřítelé nejasají. Bože, vykup Izraele ze všeho souzení!

(Žalm 25,6.2b.22)

První čtení (varianta I): Genesis 17,1-7.15-16

První čtení (varianta II): Genesis 22,1-14a

Tužby postní:

2. Abychom Boží království a jeho spravedlnost hledali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom svých hříchů litovali a své bližní nesoudili, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože Vykupiteli! Z kříže, nástroje smrti, učinilo utrpení tvého Syna nástroj spásy. Pomoz nám, abychom trpělivě nesli svůj kříž, a tak abychom vešli do Kristovy slávy! Svým svatým Duchem nás osviť, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení (varianta I): Římanům 4,13-25

Druhé čtení (varianta II): Římanům 8,31-39

Evangelium: Marek 8,31-38

Verš k obětování: Žalm 16,11

Verš k požehnání: Marek 8,34

Modlitba k požehnání:

Bože Vykupiteli všech národů země, děkujeme ti za svátost večere Páně, v níž přijímáme život budoucího věku. Dej, at' se v srdci radujeme, že odpouštíš naše provinění a vedeš nás cestou věčnosti! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 46, 47, 95, 238, 172

Mk 8,31-38

znamená záchranu všech, kteří by jinak byli pohlceni hrůzami pekla. Když toto Syn Boží vysvětloval zástupu lidí, který jej doprovázel, zasáhl Petr, který si byl lidským rozumem vědom možných dopadů na posluchače. Zástup přece potřebuje slyšet něco pěkného, povzbudivého, co pohladí i za cenu toho, že by nebylo řečeno všechno nebo že se vynechá právě to, co by posluchače mohlo znejistit či znepokojit. Vzal proto Ježíše stranou, aby ho pokáral. Za to, co učinil, jej Pán nazval satanem! Svého apoštola, na kterém později vystavěl církev, nazval satanem! Napřímo, bez okolků, až se to zdá být neuvěřitelné. To že řekl? Proč nevolil jiný, diplomatičtější termín? Od lidí by se tomu měl učit! My jsme na to už přišli, my už historicky dané a vžitě termíny dokážeme velmi dobře narovnávat, když černochoy nazýváme Afroameričany, Indiány původními obyvateli, matku a otce rodičem 1. a rodičem 2. (homosexuální páry, které vychovávají děti, uráží kolonka matka-otec) a najdeme mnoho a mnoho dalších výplodů ducha lži. Doufám, že my křesťané nebudeme polemizovat s tím, co Pán řekl. Pro nás platí Kristovo: „Jdi mi z cesty, satane! Tvé myšlení není z Boha, ale z člověka!“

Ježíš Petra ale i přesto samozřejmě

miloval, stejně jako my, Kristu oddaní milujeme všechny lidi bez výjimky. Pán dal jen jasně najevo, že pravda nesnese obalu ani zjemnění nebo korekci. Pravda má jen jedno znění a jakýkoliv pokus o korekci pravdy je pouze její devalvací. Na následnou otázku, kdo má zájem na pokroucení pravdy, jsme si již odpověděli.

Ježíšovi posluchači museli slyšet o všech hrůzách, které Pán měl podstoupit, aby si uvědomili význam jeho spasitelského díla, aby mu odevzdali své životy pro životy budoucí.

Obávám se, že církev, která by měla využívat Kristovu dílu bez obalu, natvrdo a věst lidí k Pánu, se poněkud zhumanizovala. Někteří její služebníci více než s důrazem na nelibivou pravdu, která může i bolet a páliť, manipulují své ovečky divadelní láskou k sobě, nesrozumitelně mumlají své názory a na chrámy umísťují srdíčka, která nevyplaší jako poravčí nástroj – kříž.

Přestaňme lhát sami sobě a těm, které máme vést. Učme se a učme o kříži, který může trápit, může bolet, může být těžký, ale dovede nás ke Kristu, který se na něm nechal umučit pro spásu všech lidí, bez výjimky. Amen.

Tomáš Altman

Pane Ježíši Kriste,
Synu Otce,
sešli nyní na zem svého Ducha.
Dej, at' Duch svatý přebývá
v srdcích všech národů,
aby byly uchráněny
od zkaženosti, neštěstí a války.
Amen.

Husiti na Slovensku

Pokračování ze str. 2

pokusy o ovládnutie Bratislavy v priebehu rokov 1433-1434. V roku 1433 bývalý protivník husitov, šľachtic Ladislav z Ludanic, prešiel na ich stranu a poskytol svoje sídlo na vytvorenie husitského centra, kde sa zhromažďovali ich slovenskí stúpenci.

Na jar 1433 sa uskutočnila posledná a jedna z najväčších husitských výprav na Slovensko. Žigmundovi a uhorským magnátom sa ani do konca husitskej revolúcie nepodarilo dobyť obsadené hrady a mestá vojensky. Do rúk sa im dostali až roku 1435 za vysoké výkupné. Stalo sa to napriek tomu, že husitské posádky boli v slovenských mestách po bitke pri Lipanoch (1434) postupne zlikvidované a nastalo kruté prenasledovanie všetkých prívržencov husitstva. Napríklad v procese proti husitom v Bratislave sa nemecký patriciát pri vytváraní nového mestského práva uzniesol na

zásade, že „každého kacira alebo husitu“ možno beztriestne zabiť. Feudálom sa však predsa len nepodarilo zabrániť vplyvu husitskej revolúcie. Husitské vojny mali pre Slovensko zásadný význam. Nielen preto, že husitské vojská k nám opakovane prenikali, reagujúc tak na Žigmundove výpravy proti Čechom, no aj preto, že to neboli len krátkodobé zásahy. Spreádzalo ich pôsobenie husitských kazateľov medzi slovenským obyvateľstvom. Dôležitú úlohu hrala aj príbuznosť jazykov. Dokonca aj Slováci, ktorí boli katolíci, teda odporcovia husitov, začali používať český jazyk.

Účinkovanie husitov na Slovensku

Na Slovensku chýbali objektívne podmienky na to, aby husitstvo zapustilo hlbšie korene a stalo sa revolučnou ideológiou ľudových más – poddaných, mestskej chudoby, meštianstva a zemanov. Ďalším dôvodom bolo, že na Slovensku

chýbalo mesto takého centrálneho, hospodárskeho, politického a kultúrneho významu, akým bola Praha. A navyše v slovenských kráľovských a banských mestách bol v prevahe nemecký živel. K tomu prispievala aj feudálna roztrieštenosť a geografická členitosť Slovenska, ktorá obmedzovala intenzívnejší styk medzi jednotlivými oblasťami. Napriek tomu husitstvo aj na Slovensku našlo určitý ohlas a husitská revolúcia vo svojich vojenských, politických, sociálnych a ideologických dôsledkoch ovplyvnila vývoj slovenskej národnosti. Husitské výpravy na Slovensko nemali len charakter odvetných vojenských akcií, ale aj „spanilých jászov“, počas ktorých husitskí vojaci a kňazi oboznámili domáce obyvateľstvo s „Božími pravdami“. Táboriské myslenie charakterizuje predovšetkým snaha dôsledne presadiť zákon Boží či zákon Kristov, a prax apoštolskej cirkvi ako záväznú normu kresťanskej cirkvi aj za cenu stretu s doterajšou tradíciou a dobovými inštitúciami. Čo je v rozpore s Kristom a učením apoš-

tolov, treba odstrániť, čo nie je možné priamo vyčítať z biblického textu, je treba zanechať s odkazom na biblickú autoritu. V rovnakom duchu táboriskí kňazi zdôvodňovali tiež odsúdenie niektorých svetských inštitúcií a tradícií, odhaľovali ich pohanský základ a varovali pred nimi svojich veriacich.

Vývoj husitského teologického myslenia bol skoro po roku 1420 fakticky ukončený a nové podnety k jeho ďalšiemu prehĺbovaniu do konca husitských vojen už takmer neprichádzali. Husitská ideológia, ktorá vytryskla z túžob širokých ľudových más po spravodlivom spoločenskom poriadku, našla určitý ohlas medzi prostými ľuďmi na Slovensku. Napríklad už roku 1428 počas prvej husitskej výpravy pred Bratislavou, dostal patriciát správu, že medzi chudobou a remeselníkmi sú tajní prívrženci husitov. Prostý ľud sa hneď spriatelil s husitami a pomáhal im ako len vedel. Napríklad bratislavskí rybári sa dohodli s husitským veliteľom, že v dohovorenom čase otvoria mest-

ské brány, aby mohli husiti obsadiť mesto bez väčšej námahy.

Prítomnosť husitov na Slovensku posilnila aj protifeudálny zápas slovenského ľudu. Mnohé mestá, dediny aj zemanovia na východnom Slovensku odmietali odvádzať cirkevné desiatky. Vidiecky ľud síce nerozumel vieroučným sporom, ale porozumel husitom, lebo ho chránili pred vykorisťovaním zemepánov. Preto ich podporovali. No nielen poddaní, ale aj niektorí chudobní slovenskí zemanovia – najmä z Nitrianskej župy – vstupovali do husitského vojska. Pobyt husitského vojska na Slovensku bol príliš krátky na to, aby sa pod jeho vplyvom mohlo u nás rozvinúť rozsiahlejšie hnutie. Počas bojov a pustošení neboli na to ani vhodné podmienky. Vplyv husitov na Slovensku pôsobil aj neskôr. Spojenie s českými krajinami sa opäť posilnilo príchodom Jána Jiskru z Brandýsa a jeho českých vojakov, a potom v období takzvaného bratrickeho hnutia, keď na Slovensku ohlas husitskej revolúcie už doznieval. **Štefan Šrobár**

Můžete si přečíst

Dekameron 2020 - Sto povídek o radosti

Někdy v březnu loňského roku, zhruba v době, kdy se poprvé začalo hromadně lamentovat nad virovou kalvárií, jsem psal úvodník do Novin Obce spisovatelů. Abych ještě nepřispíval k všeobecné mizerné náladě, usmyslel jsem si, že bych pro ten článek mohl na té bídě najít přece jen něco dobrého. A tak jsem si vzpomněl na rámec Boccacciova Dekameronu. Na příběh deseti uprchlíků před florentinským morem, kteří svou „karanténu“ tehdy využili k vyprávění příběhů, jež se pak díky Boccacciovi staly nesmrtelnými. „Možná že i v letošní pandemii někde podobná skupina lidí vymyslí nějaký nový Dekameron!“ zasnul jsem se pro úvodník Novin...

Článek vyšel – a o pár týdnů později mě trochu zaskočila výkonná místopředsedkyně Obce spisovatelů Lydie Romanská. Tak jako jiné autory mě totiž požádala, abych přispěl do nového almanachu Obce spisovatelů, který se bude jmenovat – jak jinak, než – Dekameron 2020!

Zkrátka se zahanbením jsem zjistil, že zatímco já (jako typický novinář) jsem po dopsání úvodníku na srovnání dneška s dobou Dekameronu zapomněl, kolegyně Lydie, básnička a spisovatelka, obětavě přetvořila mou letmou úvahu o florentských vyprávěcích ve velkolepý projekt opravdu reprezentativního sborníku současných literárních děl. A nejen

to, především její zásluhou se už na počátku podzimu rozsáhlý spis objevil na knižním trhu!

Jaký tento nový Dekameron je? Myslím, že si zaslouží čtenářskou pozornost už svým rozsahem. Podobně jako středověká předloha obsahuje celou stovku povídek, které vznikly za epidemie! Skutečnost, že tuto knihu nenapsal jeden nový Boccaccio, ale nejrůznější autoři od nás i ze zahraničí, ji oproti svému vzoru nijak nedegraduje. Podobně jako originál i Dekameron 2020 totiž poskytuje osobité nahlédnutí do doby a světa svého vzniku a široké spektrum autorů naopak poskytuje svědectví pozoruhodně komplexní. Úctyhodná je i kvalita většiny těchto povídek. Lydie se podařilo získat texty i od řady populárních spisovatelů (Ivan Kraus, Daniela Kovářová, Roman Ráž, Jan Cimický a další), vzhledem k olbřímímu rozsahu knihy se tu však můžete setkat i s prozaiky méně známými. A možná s překvapením zjistíte, že jejich tvorba za texty slavných jmen nijak nepokulhá! Příjemným zpestřením jsou i povídky autorů zahraničních – a to včetně hvězd jako Viktor Jerofejev či Atanas Zvězdínov. Do knihy přispěli i autoři z Francie, USA a dalších zemí, celou skupinou jsou zastoupeni spisovatelé ze Slovenska (např. Miroslav Bielik, Tatiana Jáglová).

Konečně pochválit je třeba i důsled-

nou editorskou práci Lydie Romanské. Nejenže citlivě povídky připravila pro vydání, ale v duchu originálního Dekameronu každou vybavila vtipnou anotací a pro celou knižku napsala elegantní spojovací texty, z nichž vycítíte editorčinu hlubokou znalost originálu i jejího básnického ducha.

Boccacciův Dekameron je nejen čtením úctyhodným – ale i v dobrém slova smyslu kratochvilným. Je tomu tak i v případě Dekameronu 2020?! Ano! Snad čtenáře potěším, když prozradím, že v duchu Boccaccia je dokonce i pár povídek vyložené košilatých – a vůbec že je to kniha víc o lidských radostech než o utrpení. Ostatně právě proto především vznikla! Jak to myslím? Měla by totiž lidem, kteří nyní trpí, prostě připomenout, že život je přes všechnu bolest nádherný. Něco mi říká, že z podobných důvodů Boccaccio napsal i původní Dekameron.

P. S.

V Dekameronu 2020 si na prvních stránkách můžete přečíst i věnování, že kniha má potěšit zdravotníky, kteří bojují proti koronaviru.

Zástupci Obce spisovatelů také přinesli řadu výtisků Dekameronu 2020 jako dar do mnoha zdravotních zařízení, tvořících první linii boje proti této zákeřné chorobě.

Dušan Spáčil

MM

Ne, není řeč o Marilyn Monroe. Jde o stoletého staříka (řčeno s velkou láskou), který pro naši církev hodně udělal. Jenomže tiše a nenápadně. A jak bývá u takových počínů ve světě lidském zvykem - bez vděčnosti. Ne, že by na ni čekal. To my bychom si měli připomenout: bratr Miroslav Matouš.

Jeho stoletý život je ve vzpomínkách poskládaný téměř ve všem, co napsal a vydal. Staří znají, mládež necht' si vyhledá. Přítel mnoha moudrých duchovních osobností. Že byli někteří z nich i slavní, je jaksi bonus navíc. Poslal mi k posouzení své poslední dílko vzpomínek, proložené jako sendvič právě myšlenkami moudrých a zbožných. Žádná citátománie romantických pubertáčků (jsou vůbec ještě takové?). Poctivě prožité a sesbírané zkušenosti lidí, kteří provázeli MM na živo svým přátelstvím nebo skrze četbu knih. Ty myšlenky k nám promlouvají od mládí, přes zákruty lásek, radosti i strasti života ve společném nesení břemen až k našemu odcházení a smrtelnosti. Často zpětně. Často dopředu. Provází prostě čtenáře celým životem. Posbírána Miroslavem Matoušem bude sbírka navíc i vítaným podkladem i pokladnicí k přípravám kázání - od křtu až po poslední rozloučení s časností života a samozřejmě i dál.

Čím dřív a rychleji ji církev vydá jako dárek ke stým narozeninám MM, tím lépe. My sami budeme obdarováni. Nevidím laskavější a povzbudivější příručku a pro nás, zatím „mladší“, poučenějšího průvodce do našeho bytí ke smrti: „Nevěžíme v síti světa jak uvízlý hmyz, ale naše dny jsou vetkány do osnovy dějin...“ Díky Bohu!

Jana Šilerová

S dobrým přítelem Martinem Jindrou

Blahopřání Jiřině Honsové

„Mé útočiště, má pevná tvrz je můj Bůh, v nějž doufám.“ (Ž 91,2)

Dne 18. 2. 2021 oslavila naše sestra Jiřina Honsová 96. narozeniny. Již několik měsíců se kvůli pandemii a opatřením v místním Domově pro seniory setkáváme jen omezeně, přesto s ní zůstáváme stále ve svých myšlenkách a modlitbách ve spojení. Milá sestro Honsová, přejeme vám z celého srdce pevné zdraví duše i těla, blízkost Boží i vašich nejdražších a všech přátel z náboženské obce Louny.

Rada starších NO Louny

Odešla sestra Drahuška Kupková

Stoletých členů v církvi mnoho nemáme - jistě jste proto mnozí zaznamenali přání ke 100. narozeninám sestře Drahoslavě Kupkové, kterých se dožila 18. ledna t.r. My jsme ve sboru podepisovali narozeninové blahopřání, které se však rázem proměnilo v kondolenční list. Sestra Kupková bývala platnou členkou rady starších v Dejvicích, pak dlouho i revizorkou a pomocnicí při různých službách a pro zhoršené zdraví teď dožívala svá léta u své druhé dcery v Novém Městě na Moravě, kde prostřed rodiny 4. února tiše zhasla. Pro mnohé z nás tak odešla Drahuška - doufáme, že jí také tímto jménem uvítal i ten Pastýř, který své ovce zná a volá jménem.

Rada starších NO Dejvice

Zprávy

Vzpomínka na bratra Vlastimila K. Vyskočila

Bylo by neomluvitelné si nevzpomenout, že dne 10. února 2021 uplynulo již deset let, kdy náš pozemský svět ve věku 63 let opustil bratr doc. Ing. Vlastimil Karel Vyskočil, CSc.

Narodil se do farářské rodiny ČČSH a vyrůstal v Mladé Boleslavi. Jeho život byl spojen zejména s Prahou, kde úspěšně dlouhá léta podnikal. Bratr Vlastimil byl nejen velice vzdělaný v oblasti ekonomie, ale měl také celoživotní vášeň pro historii. Byl nepřehlédnutelný nejen díky svému vysokému intelektu, řečnickým schopnostem, ale i díky své přátelské a společenské povaze. Bratr Vlastimil Karel Vyskočil zastával jednu dobu roli finančního zpravodaje Ústřední rady Církve československé husitské. Působil také na akademické půdě významných českých vysokých škol a dokonce i na univerzitě v Jekatěrinburgu, kde se věnoval oblasti Facility managementu (řízení podpůrných procesů ve firmách). Stal se autorem několika knih v této oblasti a jedna z nich mu byla dokonce vydána v ruském jazyce. V roce 2006 získal ocenění IFMA za mimořádný přínos ve vzdělávání. Bratr Vyskočil byl nesmírně houževnatý a pracovitý člověk, který na sobě neustále pracoval. Pár měsíců před jeho náhlou smrtí mu byl udělen titul docenta. Bratr Vlastimil byl člověk, který miloval život a zejména svou širokou rodinu (měl 4 děti a 7 vnoučat). Se svou milovanou ženou Jindrou odpočívá věčným spánkem na Ruzyňském hřbitově v Praze 6.

... s láskou vzpomíná dcera Lenka s rodinou ...

Dialog církví a Evropské unie: ekumenická delegace se setkala s portugalským předsednictvím EU

Důležitým tématem diskuse byla účast církví na nadcházející Konferenci o budoucnosti Evropy. Delegace také zdůraznila důležitost zachování konstruktivního dialogu a interakce s předsednictvími EU, v souladu s článkem 17 Smlouvy o fungování EU (SFEU), jak tomu bylo v minulosti. Bylo zdůrazněno, že církve spolu s dalšími zájmovými stranami jsou schopny zajistit důležité vstupy pro institucionální strukturu, která chce lépe sloužit všeobecnému blahu, zmírňovat vzdálenost mezi institucemi EU a občany a podporovat dialog a politiky zaměřené na osoby, rodiny a komunity.

Ambasador Brito zdůraznil, že „církev v Evropě připomíná našim společnostem stěžejní hodnotu lidské důstojnosti, která je pilířem evropské kultury.“ Apeloval též na to, že bychom se neměli bát našich sousedů. Delegace také předložila společný příspěvek zahrnující úvahy, návrhy a politická doporučení, zaměřená na naléhavé priority portugalského předsednictví EU. Delegace evropských církví, zvláště v kontextu výzev spojených s pandemií covidu-19, zdůraznila potřebu, aby portugalské předsednictví podporovalo evropské oživení s důrazem na ekologii a digitalizaci, aby bylo možné uskutečnit sociální pilíř EU jako klíčový prvek pro zajištění spravedlivého, inkluzivního, zeleného a digitálního přechodu a posílit strategickou autonomii Evropy otevřené světu.

„Naše společné evropské hodnoty – respekt k lidské důstojnosti a lidským právům, svoboda, demokracie,

solidarita, rovnost a právní stát – musí být nepřetržitě posilovány, abychom znovu potvrdili oddanost vizi Evropské unie jako skutečného společenství hodnot, které přispívá ke sdílené a udržitelné budoucnosti světa,“ sdílela delegace společně s ambasadorem Britem.

COMECE a CEC také uvítali ambiciózní, na budoucnost zaměřený a hodnotově orientovaný Program portugalského předsednictví EU a jeho závazek k posilování evropské odolnosti a důvěry lidí v evropský sociální model podporou Unie založené na solidaritě, sblížení a soudržnosti, zvláště v „koordinovaném přístupu vůči klimatické změně, digitálnímu přechodu a společenskému blahu s cílem zajištění a oživení svobodného, environmentálně zodpovědného, sociálně silného, udržitelného a zdravého způsobu života.“

Schůzky se střídajícími se předsednictvími Rady EU jsou součástí dlouholeté tradice podporované článkem 17 Smlouvy o fungování EU (TFEU), který předpokládá otevřený, transparentní a pravidelný dialog mezi institucemi EU a církvemi a náboženskými sdruženími a komunitami.

Schůzka se uskutečnila prostřednictvím videokonference kvůli hygienickým opatřením přijatým proti pandemii covid-19.

Přeložila Kateřina Vítková

Zdroj: www.ceceurope.org

Tisková zpráva č. 3/21, 29. ledna 2021, Brusel

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Následování

Z textu Marek 8,34-38 vypisujte písmenka podle tohoto klíče: první číslo určuje verš, druhé slovo v tomto verši a třetí udává písmeno v daném slovu. Postupujte po sloupcích.

35,5,1	38,2,1	34,3,3
38,9,5	34,4,2	38,2,2
34,4,6	37,3,1	
35,11,2	36,2,4	
34,9,2	35,1,2	

(Řešení z minulého čísla: Postní doba)

Jana Krajčířiková

Z ekumeny

NOVĚ PUBLIKOVANÝ PRŮVODCE PRO KATOLICKÉ BISKUPY

ZDŮRAŽŇUJE DŮLEŽITOST VZÁJEMNÉ DŮVĚRY

Ekumenické vademecum pro biskupy, nejprve sepsané Papežskou radou pro jednotu křesťanů a poté s požehnáním papeže Františka dikasteriem publikované, podporuje ekumenismus v rámci katolické církve a v rámci jejich vztahů k ostatním křesťanům.

V popisu vademeca a práce, která byla při psaní textu vynaložena, biskup Brian Farrell, tajemník Papežské rady pro jednotu křesťanů, zdůraznil spolupráci rady se Světovou radou církví. „V oblasti spirituálního ekumenismu je jednou z hlavních aktivit Papežské rady pro jednotu křesťanů každoroční příprava Týdne modliteb za jednotu křesťanů ve spolupráci se Světovou radou církví,“ napsal Farrell.

Aby podpořila ekumenického ducha v rámci katolické církve, Papežská rada se také nedávno vybavila novými nástroji. „Za prvé je to webová stránka (www.christianunity.va), která kromě toho, že nabízí aktuální informace o ekumenické činnosti Svatého stolce, předkládá všechny ekumenické dokumenty publikované od doby Druhého vatikánského koncilu, aby podpořila studium a přijetí těchto textů,“ pokračuje Farrell.

Doplňkem k ní je nový časopis, „Acta Ecumenica“, který je novým formátem bulletinu „Informační servis“, jenž publikovaný dikasteriem více než 50 let, představuje autentický archiv ekumenického závazku katolické církve. „Navzdory všemu rok 2020 nepřerušil putování vstříc k obnově jednoty, za kterou se Pán Ježíš modlil při poslední večeři,“ uzavřel biskup Farrell.

CELOSVĚTOVÁ EKUMENICKÁ MODLITBA UKAZUJE,

ŽE „TVOŘÍME JEDEN SVĚT A JEDNU LIDSKOU RODINU“

Při vyvrcholení Týdne modliteb za jednotu křesťanů 25. ledna uspořádala Světová rada církví svou vůbec první online celosvětovou ekumenickou modlitbu, na niž přizvala účastníky z celého světa, kteří se setkali v duchu naděje. Po slovech na uvítanou vyjádřil prozatímní generální tajemník SRC Rev. Prof. Dr. Ioan Sauca názor, že online formát lidem dovoluje společně se modlit, ať už se nacházejí kdekoli. „Globální pandemie nám ukázala, jak křehcí jako lidé jsme, ale jak i přesto můžeme být kreativní a houževnatí, jestliže se společně modlíme a pracujeme, abychom dali naději a smysl péči jedněch o druhé a o celou širší ekumenickou rodinu,“ prohlásil. „Tvoříme jeden svět a jednu lidskou rodinu.“

Tématem pro letošní rok, k němuž připravila materiály švýcarská komunita Grandchamp, se stalo „Zůstaňte v mé lásce, a ponesejte hojné ovoce.“

Podle Saucy je modlitba jedním z plodů, které se zrodily z našeho setrávání v Kristově lásce. „Když se shromažďujeme v modlitbě, činíme tak ke ztvrzení a vyjádření našeho společného povolání modlit se za jednotu křesťanů a smíření uvnitř naší lidské rodiny.“

V pastoračním pozdravu vyjádřila moderátorka ústředního výboru SRC Dr. Agnes Abuomová přesvědčení, že jsme jako křesťané a církve povoláni k tomu, abychom se od rozdělení posunuli k plně viditelnému společenství víry, života, misie a svědectví. „Toto je zásadní povolání Světové rady církví. Jenže toto povolání nemůže být naplněno, pokud se za realizaci tohoto poslání a víze nebudeme společně modlit,“ řekla.

Kardinál Kurt Koch hovořil o Ježíši jako o kořeni a obživě všech církví i různých křesťanských tradic. „V samém srdci plodného ekumenismu je modlitba,“ řekl.

Součástí bohoslužby byla také hudba, citlivá čtení členů ústředního výboru SRC, pracovníků vedení a týmu Duchovního života, jakož i inspirativní obrazy posilující pospolitost v době, kdy jsou mnozí fyzicky odloučení.

Přeložila Kateřina Vítková

zdroj: www.Oikoumene.org

Autor kresby: Tomáš Altman

